

معیار حسابداری ارزیابی میان‌داد در مقایسه با سایر معیارهای ارزیابی عملکرد سازمان

مینا جامی

گروه مدیریت، واحد تربیت جام، دانشگاه آزاد اسلامی، تربیت جام، ایران.
minajami56@gmail.com

محمود نعمتی

گروه مدیریت، واحد تربیت جام، دانشگاه آزاد اسلامی، تربیت جام، ایران.
mahmuodnemati111@yahoo.com

امیر شمس

استادیار، گروه حسابداری، واحد تربیت جام، دانشگاه آزاد اسلامی، تربیت جام، ایران، (نویسنده مسئول).
shams1122@gmail.com

چکیده

یک مجموعه‌ی سنتی از شاخص‌های عملکردی و گزارشات مربوطه، سبب می‌شود مدیران به جای تمرکز بر منابع محدود، به چندین حوزه توجه داشته باشند. بنابراین باید از آن‌ها اجتناب کرد. استفاده‌ی صحیح از سیستم مدیریتی مبتنی بر عوامل محدود کننده مستلزم بکار گرفتن مجموعه‌ی کاملی از معیارهای عملکردی پشتیبان و سیستم‌های گزارشگری است. مفهوم کلیدی نهفته پشت این سیستم جدید، استفاده از معیار یا گزارشی است که تنها و به طور تمام و کمال بر عملکرد سیستم تولیدی شرکت متمرکز است که این امر به همراه معیار عملکرد بهینه‌ی نهادینه شده‌ی مبتنی بر منابع محدود تحقق می‌یابد. در این مقاله به بررسی توان توضیحی حسابداری میان‌داد جهت سنجش عملکرد، نسبت به معیارهای سنتی در شرکتهای صنعت سیمان در بورس اوراق بهادار تهران در سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ پرداخته شد. نتایج آزمون فرضیه‌ها بیانگر وجود تفاوت معنادار معیارهای مذکور جهت سنجش عملکرد شرکت منتخب، نسبت به معیارهای سنتی می‌باشد.

واژگان کلیدی: حسابداری میان‌داد، تئوری محدودیت (گلوگاه)، حسابداری بهای تمام شده، ارزیابی عملکرد، بازده سرمایه گذاری و سود خالص.

مقدمه

یکی از وظایف مدیران واحدهای تجاری به ویژه واحدهای تولیدی، استفاده بهینه از منابع در دسترس برای بیشتر کردن سودآوری واحد تجاری است. مدیران همیشه برای رسیدن به این هدف با مشکلات و محدودیتهایی از قبیل محدودیت منابع تولیدی، محدودیت های بازار مانند تقاضا، رقابت و نیاز مشتریان و ... روبرو بوده اند. زمانی می توان مدیری را موفق نامید، که بتواند با وجود این محدودیت ها، بیشترین استفاده از منابع را داشته باشد و سودآوری واحد تجاری را افزایش دهد.

مدیران برای دست یابی به این هدف، باید اطلاعات دقیق و به موقع در مورد محدودیت های موجود در سیستم، بهای تمام شده هر محصول و راهکارهای در دسترس برای استفاده بهینه از این محدودیت ها را داشته باشند. حسابداری مدیریت به عنوان یک سیستم باید بتواند این اطلاعات را برای مدیران فراهم کند. سیستم حسابداری مدیریت سنتی و